

BESZTERCZE

Politikai, társadalmi, közmívelődési, közigazgatási és közgazdasági érdekeket képviselő hetilap

Havi melléklet: „TANÜGYI ÉRTESÍTŐ” a „Besztercze-Naszód vármegyei általános tanító-egyesület” hivatalos közlönye.

A „Besztercze” és „Tanügyi Értesítő” együttes előfizetési ára helyben és vidékre: egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt — Hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal. — A hirdetési díjak előre fizetendők.

Megjelenik
minden csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Beszterczen, Alsókölyváros 61. sz. a., hova minden a lap szellemi és anyagi részét illető közlemény és küldemény intézendő. — Csak bérmentes leveleket fogadunk el. — Kéziratok nem adatnak vissza.

Lókiállítás az ezredéves kiállításon.

Az állatkiállítások érdekes sorozatát az ezredéves kiállításon elsőként a használati lovak kiállítása nyitja meg május hó 5-től 12-ig, s ezt követi egy havi időköz mulva a tenyészllovak kiállítása.

Mig előbbinek az a hivatása, hogy termelésünknek azon részét bemutassa, a mely a forgalomba kerülő kész árút képviseli, utóbbi, a később következő tenyészlókiállítás e termelésünk forrásait, serény működésének eszközeit fogja ismertetni a vevőközönség tájékoztatására s a hazai tenyésztő okulására.

Lótenyésztésünk jó hírre már régi keletű s hogy e hírnevét még ma fokozott mértékben megérdemli, azt bizonyítja a bécs-berlini távlovaglás eredménye is, a melyben a magyar lónak oly kiváló szerep jutott. Nem hivalkodás, ha azt mondjuk, hogy ez másképp nem is történhetett. Hiszen azok az ősök, a kiknek ezer éves hazánk alapítását köszönhetjük, már magukkal hozták azt a rendkívül szívós, kitartó, bár kicsiny, de nemes lóanyagot, a melyen régi keleti hazájukból kiindulva, lóháton tették meg az óriási utat. Az új haza széles termékeny rónáival, a legnagyobb szélsőségek között ingadozó égaljával, memkevésbé az ősöktől öröklött hajlamaink és az a szeretet, a melylyel a ló iránt viseltetünk, hozzájárultak ahhoz, hogy lóanyagunk eredeti szívósságát, munkabírását és kitartását egész a jelenkorig fentarthattuk. E mellett azonban a művelődés útján haladva, nem zárkóztunk el a modern tenyésztés vívmányai elől sem, úgy, hogy az oly anyagot, a mely a mi tenyészczéljainkra

nézve üdvösnek látszott, bármily nagy áldozatokkal, ha kellett, beszereztük.

Hogy törekvéseink biztos alapon, tervszerű munkálkodáson nyughassanak, lótenyésztésünk fősúlyát, központját az állami lótenyésztézetekbe helyeztük. Ezek szolgálnak a köztenyésztés mintaképe gyanánt, ezek képezik ama gondal őrözt kiapadhatlan forrást, a melyből tenyésztésünk minden rétege bátran meritheti a megfelelő anyagot.

Ott van bábolnai állami ménesünk a ma már ritkaság számba menő arab telivér és félvér tenyésztőrszével; ott Kisbérnek angol telivér-tenyésztése, melynek hírnevét egy „Kisbér” vitte világgá, mellette a magasvérű angol félvér-ménessel; Mezőhegyes az anglónormann eredetű nagy és kis Nonius törzsszel, az angol-arab Gidran és természetesebb angol félvérménésével; ott végül Fogaras, a lippiczai vérnek Erdélyben meghonosított hegyi fajtájával — mint hazai tenyésztésünknek azon éltető elemei, a melyek a magántenyésztés legjobb anyagán mintegy átszűrődve, eljutnak egészen a köztenyésztésbe is.

Ezért látjuk képviselve e kiállításon az állami lótenyésztézeteket az ő sokoldalú anyagukkal, a magántenyésztés termékei között is látjuk mellettük ezen önálló törzsek által képviselt jellegeknek a népies tenyésztésben visszaadott képmásait.

A nagyobb és kisebb ménesek bemutatják az állami lótenyésztézetekkel karöltve, kocsiban és nyereg alatt betanítva, azt az anyagot, a mely vér és képesség tekintetében fényűzési célokra szolgáló lovaink értékesítése,

a kivitelnek fokozottabb mértékben való emelkedése által újabb lendületet fog nyerni.

A kis tenyésztés és a népies tenyésztés, mely kiválóan a katonai ló produkciójában találja működésének legszebb sikerét, a tárlaton ez oldalról is tanulságosan lesz bemutatva a hadügyi kormányzatnak ily irányú kollektív kiállítása által.

E csoport nemcsak a tenyésztőnek fog okulására szolgálni arra nézve, hogy milyenek a hadsereg kívánalmai, hanem egyúttal a külföldi konzumenssel is megismerteti köztenyésztésünknek e tekintetben való termelőképességét, mely hadseregünk szükségletét ma már bőven fedezi, sőt ezen felül még élénk kivitelnek is örvend. Tényleg Magyarország képezi a kontinensen a jó és olcsó katonai ló beszerzésének egyik legjelentékenyebb forrását, úgy, hogy ezt kellően megértetve a külföld érdekelt köreivel, a kiállítás révén a kivitelnek újabb növekedését remélhetjük.

De a mint e tárlat tájékoztatni fogja a bel- és külföldi vevőt arról, hogy hol és milyen áron találhatja a neki megfelelő lovat, a hazai tenyésztőnek is meg kell benne találnia az anyag és a tenyészirány helyes megválasztására az útmutatást, meg kell találni azon igazságot is, hogy csak megfelelő tartás és felnevelés mellett juthat érvényre azon jó vérnek szereplése, mely Magyarország lótenyésztésének megbecsülhetetlen kincsét képezi.

Az általános gazdasági helyzet, mely hazánkban ma még inkább, mint ezelőtt, az állattenyésztésre kívánja helyeztetni a fősúlyt, kiválóan a lótenyésztés kultiválására utal bennünket, mint azon tenyésztési ágra, mely ter-

TÁRCZA.

Második szerelem.

Ertevényi Jánosné, a szép . . Boér Ella épen összehajtogatta a királyi törvényszék végzését, melyben a válóper befejezéséről értesítették, midőn egyik cselédje belépett hozzá s értésére adta, hogy a Nagyságos Úr, a férje beszélni kíván vele. A szép asszony összereszt. — Menjen és mondja meg a nagyságos úrnak, hogy a kisteremben várom.

— Azután leroskad a székre. Szép leányosan fiatal arcát halálos sápadtság borította el, a szíve egészen a megszokadtság dobogott s érezte, hogy életének egy olyan válságos pillanata előtt áll, a mitől örökké borzadt, a minőre nem számított soha. — Történjék, a minek történnie kell! — szölt önmagához izgatott, remegő hangon s oda lépett a tükörhöz, hogy megigazítva haját, öltönyét, az utolsó találkozára induljon.

A fényezett hideg üveg mintha akkor is nevelt volna.

— Szép vagy, kíváncsú vagy, hanem azért elhagy az urad, mert hideg a csókd, az ölelésed.

Nem halt meg még senki, nincs okod a gyászra s mégis temetésre készülsz! . . Boér Ella elfordult a tükörtől s szintelen ajkait, mikor belépett a szomszédos terembe, úgy meg harapdálta, hogy azokból majd kicsattant a piros vér. — Asszonyom rebegte az ablak párkányához támaszkodó térje, — búcsuzni jöttem! A szép asszony vonaglott minden izében. Összeszerzult a lelke, a szíve, a szemei megteltek könnyekkel, csakhoggy épen ki nem csordultak még.

— És a szava is, mikor megszólalt, olyan búsan, olyan bánatosan rezgett. — Búcsuzni? . . Tőlem?

— Öntől és a gyermekektől, a kiknek gondo-

zását a törvény hét éves korukig az anyára bizza. — És azután? — Az anyámé lesznek. Gondoskodni fogok neveletésükről, megtanítom tisztelni az anyjuk emlékét, hogy ne is sejtsek, ne tudják meg soha a köztünk történeteket. Hideg merészen elmondott szavak voltak ezek s oda hullottak a Boér Ella lelkére, a ki imára kulcsolt kezekkel kezdett rimánkodni. — Nem, nem, maga nem fogja a gyermekeket elvinni tőlem soha!

Ennyire rossz még sem lehet hozzám. Elválhunk hidegen, egyetlen szó, egyetlen kézszorítás nélkül, kitörölhetjük emlékezetünkől az egész multat, minden örömeivel és szenvedésével együtt, de gyermekeimet nem engedem, hogy legyen összetört életem hátralévő napjainak valami öröme, megnyugtató érzése, miben enyhületet találjak. — Utolsó szavai már zokogásba fultak.

— A folyosó felőli ajtó pedig hirtelen feltárult s két piczike szöke angyal, egy fiú és egy leányka siettek a szobába belesimpaszkodva mindketten édes mamájuk ruhájába, kinek fuldokló sírása megtörte a kisterem csendjét. — Hogyan, a mama sir, talán bántotta valaki apus? — kérdezte a kis fiú Ertevényitől s nagy okos szeméit a halovány emberre emelte. — Az erős férfiú elfordult, arcát eltakarta a csipke függöny redőnyei közé és nem válaszolt semmit.

Ugyan mit is mondott volna? Lehetett-e áltatni, hazudni most a válás pillanatában?

Helyén való lett volna-e a vigasztalás, midőn egy oltár romokba omlani készült?

Es szólhatott-e ő, a ki ledér, kicsapangó életével összetörte egy ártatlan, védtelen asszonynak egész életét s most válni készült tőle? Boér Ella felállott s letörölve könnyeit gyermekeit magához ölelte.

Búcsuzatok el az apától, hosszú utra indul, nem tér vissza hamar! . . . — A gyermekek nem

mozdultak, az a hatalmas, erős ember pedig úgy érezte, mintha az egész ház, az egész világ reá omlani készülne. Az arcát még mindig eltakarták a csipkefüggönyök s így annak dult és fakó vonásain nem lehetett meglátni a keblet marcangoló kint és gyötrelmet, hanem zilált, szakadozó lélekzete elárvulta érzelmeit, azt a mélységes, örült fájdalmat, melynek terhe alatt összeroskadni készült. — Gondolkozott és küzdött önmagával. Érezte, hogy vétkezett, hogy bűnös, a miért megbántotta ezt az asszonyt a miért elhagyni készül gyermekeit. — Tudta, hogy a törvényszék elválasztó ítélete nem adja vissza elvesztett nyugalomát s úgy tetszett előtte, hogy ha volna egy gyöngéd női kéz, mely végig simítson borult homlokán, újra tudna boldog, megelégedett lenni.

— Most már nem az asszony, hanem Ertevényi János zokogott. — Csakhogy a míg ő résztvétlenül nézte neje szenvedését, addig Boér Ella szeliden, jószágosan oda lépett hozzá, s szívéből jövő, szívhez szóló hangon szólott a síró emberhez: — Hát igazán elhagysz, hogy vissza se térj soha? Még akkor is elmennél, ha marasztalnálak? . . Ertevényi János lerogyott a földre, a szép asszony piczike lábaihoz s átkarolva annak térdeit, onnan beszélt hozzá. — Nem, nem! itt maradok veletek, értetek élek s benetek hiszek! Elfeleldjék a multat egészen, új életet kezdünk s hiszem, tudom, hogy eljön az idő, midőn megbocsátasz nekem! . . Boér Ella az erős embert felemelte a földről, oda szoritotta a szívéhez, mintha azt akarta volna, hogy annak dobogásából olvassa ki a bocsánatot, a feledést a kihalt és újra támadott szerelmet.

A gyermekek pedig nézték az ölelkező párt s el nem tudták gondolni, hogy miért sirt az előbb az apa is, meg a mama is, mikor őket nem bántotta senki. —

mészeti és értékesítési viszonyaink között a legjobban gyümölcsözhet. E mellett azonban arra is kell gondolniok gazdáinknak, hogy a szarvasmarha tenyésztése már is a hus- és tej-produkcióra irányul legfőképpen és így a gazdasági igaerő szolgáltatása ez okból, de az egyenletesebb munkát követelő gazdasági művelő gépek használatának elterjedése miatt is, a lóra háramlik.

Ez a körülmény tehát a gazdasági igaerő utáni kereslet növelését és egy eddig még kevésbé kultivált tenyésziránynak fejlesztését fogja eredményezni. Reméljük, hogy a két ló-kiállítás e tekintetben úgy a termelő, mint a fogyasztó részére meghozandja hasznos tanulságait.

Végül még legyen felemlítve, hogy a kiállítási területen az anyag bemutatására tágas kocsiú és lovagló pálya áll rendelkezésre, a hol a lovakat használati irányuknak megfelelő munkában lehet megfigyelni és kipróbálni. Minthogy pedig egy ily kiállítás sikeréhez a mellette fejlődő adásvevési forgalom előmozdítása nagyban hozzájárul, mindazon intézkedések meg fognak tétetni, a melyek a vevő és eladó érintkezését és az ügyletek könnyű lebonyolítását elősegítik, természetesen a hivatalos bizvitetés teljes kizárásával, csupán a rendező bizottság közbenjárásának igénybevétele mellett.

A forgalom további emelésére a kiállítási területen rendezendő lóárverések fognak szolgálni.

A kézizálog hitelről.

A kereskedelmi budget tárgyalása folyamán vita tárgyat képezte a kézizálog-hitel odiózus ügye. Odiózusnak nevezzük az ügyet, mivel a zálogüzleteknek csupán árnyoldalait igyekeztek feltüntetni. Nincs szándékunkban a kézizálog-hitel mai kamatlábát partfogásunkba venni, de tagadnunk kell azt, hogy oly visszaélésekkel állanak szemben, melyek a záloghitelügy államosítását tennék szükségessé.

Ha a törvény intézkedései daczára mégis merülnek fel visszaélések, azoknak az oka az elsőfoku iparhatóságok szakavatlanságában gyökerezik. Csakis arról lehet szó, hogy ezen végrehajtó közegek teendőik iránt kitanitassanak és köteleességeik pontosabb teljesítésére utasítsanak. Czél szerű lenne ez okból, hogy a kereskedelmi miniszter szakértőt nevezne ki, a zálogintézetek országos felügyelőjévé, aki az elsőfoku iparhatóságokat teendőikre nézve instruálná, azok jelentéseit megvizsgálja és időnként, közvetlen is eszközölné vizsgálatokat.

A kézizálog kölcsönügyletek államosítását azonban nem pártolhatjuk, sőt annak vagyunk szószólói, hogy az állam — a felügyelet szigorításával — ezen üzleti vállalkozást egészen a magántőkének, jelesen a részvénytársulati és szövetkezeti vállalkozásnak engedje át.

A kézizálog-kölcsönügylet folytatására a magántőke készséggel vállalkozik, az államnak pedig nincs haszna rajta, sőt ha országos kiterjedésben kívánná gyakorolni, ezt csak a kincstár világos kárával tehetné. A közérdek szempontjából pedig bizonyára nem állíthatjuk a kézizálog-kölcsönügyletet a vasut, posta, táviróval — stb. párhuzamba. Ami pedig a közönség érdekeit illeti, ez a kellő felügyelet alatt álló magánzálogintézeteket sokkal szivesebben veszi igénybe, még akkor is, ha valamivel magasabb kamatláb mellett dolgoznak. Az állami intézetekben a nehézkes, hivatalos eljárást találjuk fel, mely a kölcsönt igénylőket rendkívül sok idővesztetetésre kényszeríti, annyira, hogy ezen idővesztetés pénzben kifejezhető értéke gyakran meghaladja azon kamattöbbletet, melyet a magánzálogintézetek szednek.

A biztonság szempontjából kétség kívül messze felette állnak a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok zálogintézetei, az egyesek által felállított zálogintézeteknek. Hogy minő párhuzam állítható fel az állam, részvénytársulati és a magánosok által tartott zálogintézetek közt, azzal leginkább aként jöhetünk tisztába, hogy a „Budapesti takarékpénztár és országos zálogkölcsön részvénytársaság” viszonyait és ügykezelését megvizsgáljuk. Ezen intézetnek a kézizálog kölcsönüzletek körüli szereplését azért emeljük ki, mivel a részvénytársulatok közt a kézizálogüzletet csupán ezen társaság gyakorolja kiterjedtebb mérvben.

A „Budapesti takarékpénztár és országos zálogkölcsön részvénytársaság”, melynek élén Tolnay Lajos orsz. képviselő elnök és Benke Gyula vezérigazgató állanak, miután részvénytőkét 5 millió frtra fel emelte a tartaléktőkét 435.000 frtra kiegészítette, kézizálog-üzletét csak a múlt év második felében kezdte meg, olyképp, hogy a fővárosi forgalom legelőkelőbb pontjain négy zálogintézetet létesített.

A társaság kézizálog üzlete a következő helyeken vannak: Király-utca 57-ik sz., Károlykörút 18 sz., Koronaherceg-utca II. sz. József körút 2. szám. Érték

papírokra 8%, ékszerekre 12%, ingó dolgokra 15% mellett adatnak hat havi lejáratu kölcsönök, melyeknek kamatai az első hó után esedékes napokra, nem pedig egész hónapra szedtetnek.

E négy zálog-intézet berendezése a czélnak teljesen megfelelő. A közönség részére váróterem áll rendelkezésre, külön rekeszekben veszik át, illetve adják ki az értékpapírokat, ékszereket és ingókat, melyeknek megbecslése, valamint a zálog-bárca kiállítás a az esedékes összeg kifizetése oly gyorsan eszközöltetik, hogy az érdekeltnak alig kell néhány percig várakozni. A kiváltás még gyorsabban megy végbe. A tulajdonos még elő sem kereste a fizető összeget, midőn kiváltandó tárgya már rendelkezésére áll.

Az értékpapírok és ékszerek tűzmentes, számozott fiókokkal és rekeszekkel ellátott vasszekrényekben szám szerint sorban akként vannak elhelyezve, hogy bármely zálogtárgy elővétele csak néhány másodpercet igényel. Az ingók konzerválására villammal világított, alkalmas álványokkal ellátott raktárak vannak berendezve, melyekben az ingók szintén akként helyeztetnek el, hogy felcserélés nem fordulhat elő.

Ily berendezésre csakis a nyilvános számadásra kötelezett ama vállalatok képesek, amelyek bevárhatják, míg a betektetések a haszon útján lassanként megtérülnek. De bizonyítéka az elmondottak annak is, hogy a kézizálog-kölcsönzetek kamatlábát nem lehet leszállítani anélkül, hogy a közönség jogos igényei csorbát ne szenvedjenek. Ahol az üzlet lebonyolítása végett 6—10 hivatalnokot 3—4 szolgát kell alkalmazni, irodahelyiséget, raktárakat tartani, azokat az igényeknek megfelelően felszerelni, tűz- és betörésmennessé tenni; ahol a fűtés, világítás stb. költsége az üzletnek kora reggeltől késő estig való nyitvatartása miatt rendkívül nagyok, ott az objektive itélkező, a kamatláb mekkoraságát nemcsak a pénzpiacz általános helyzetének, hanem a tárgyak átvételével, kezelésével és biztosításával együttjáró költségek magasságának figyelembe vételével fogja megállapítani.

Kormos Alfréd,

a „Magyar Pénzügy” szerkesztője.

KÜLÖNFÉLÉK.

Isteni tisztelet fog tartatni folyó évi május hó 3-án délelőtt fél 10 órakor a helybeli ev. ref. templomban.

Dr. Barta József, egyetemes orvos-tudor, ki közelebről neveztetett ki törvényszéki és fogház orvossá, állandó lakását, amint hirdetési rovatunkban is látható, a *Fautza* 10. sz. I. emeleti helyiségébe tette át és mint gyakorló orvos már megkezdette működését. Ajánljuk nevezett orvost az érdekelte közönség figyelemébe.

Eljegyzés. *Stolzenberg* Frigyes helybeli könyvkereskedő a napokban tartotta eljegyzését *Oestreich* Máriával Kimpolungban.

Képviselőválasztás. A tekei járás főszolgabíróját Dózsa Endrét — mint ottani tudósítónk írja — f. ápril hó 22-én egyhangulag országos képviselővé választották. A tekei kerületet azelőtt Br. Kemény János képviselte s halála után minden felekezet és nemzetiség versenyre kelt, hogy népszerű főszolgabíróját a képviselői mandátummal megtisztelhesse. A választás napján az egész Teke magyar nemzeti színű zászló díszbe öltözött, délelőz lovas banderum, a mezőség fényes fogatai repültek N.-Idába, hogy megvigyék az örömhirt a Dózsa palotába. Délben 300 terített bankett volt, hol magyar és szász nyelven szebbnél-szebb toasztok hangzottak a magyar testvériség és egyetértés diadalára. Valóban érdekes látvány volt, hogy a 41 község választópolgárai mint lelkesültek a magyar állameszme képviselője iránt, s a mások csendes hangú vidék lakói ünnepies hangulatban — ágyúlövések és különböző zenekarok zenéje mellett tánczra kelve — világos kiviradtig vigadtak.

Halálozás. Duna-vecsei *Szabady* József, helybeli postafőnök Ludwik Imre apósa folyó hó 20-án esti 9 órakor, hosszas szenvedés után, 83 éves korában elhalt Brassóban.

Temetés. Az öngyilkossá lett Zintz Ednárdot nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra, f. hó 24-én. A felesége sebeitől már kigyógyuló félben van, miért is látszik, hogy az ejtett sebek nem voltak életveszélyesek.

Tanítók gyűlése. Az ág. ev. tanító-egyesület május hó 4-én d. e. 9 órakor a gymnasium rajztermében az egyházmegyéhez tartozó összes papok és tanítók jelenlétében gyűlést fog tartani. Ezen gyűlés egyik főtárgyat a május 9-ikén rendezendő iskolai millenniumi ünnepségek programjának megállapítása fogja képezni.

Millenniumi gyümölcsös. *Rohrlich* és *Brecher* helybeli nagybirtokosok a tulajdonukat képező „Goldberg” nevű dűlőben, 15 holdnyi területen, Magyarország ezeréves fönnállása alkalmából, Spéter Joél szeszgyári igazgatójuk felügyelete alatt 1000 darab különböző fajú nemesített gyümölcsfát ültetettek.

Hat miniszter kinevezése valóságos belső titkos tanácsossá. Ő felsége a király, kinevezte Dániel Ernő, Erdélyi Sándor, Jósika Samu b., Lukács László, Perczel Dezső és Wlassits Gyula minisztereket valóságos belső titkos tanácsosokká.

Millenniumi fák ültetése a helybeli róm. kath. iskola növendékei által.

A helybeli római kath. iskola növendékei az egyház tagjában f. hó 22-én ültették el ünnepélyesen hazánk ezeréves fönnállása alkalmából az u. n. „millenniumi fákat”. A növendékek a jelzett napon délutáni egy órakor vonultak ki ez ünnepély színhelyére *Meisel* József segéd lelkész és a tanítók vezetése mellett, mindannyian nemzeti színű szalagokkal fölkesztve és nemzeti lobogókkal felszereltten. Ez alkalomra az érdeklődő közönségből is igen sokan gyűltek össze, kiknek számát nagy mértékben növelték a növendékek megjelent szülői is.

Összesen 16 fát ültettek el. Az ültetés megkezdése előtt a növendékek elénekelték a „Hymnuszt”, melynek végeztével *Décsei* Péter főesperes-plébános tartott hazafias szellemű beszédet, melyben fölfejtette az alkalom fontosságát s a növendékeket hazaszeretetre buzdította. Azután a fák ültetésére került a sor. A növendékek 12 darabot ültettek el, és pedig I-ső *Ferenz* József dicsőségesen uralkodó apostoli királyunk, a haza, az alkotmány, Szent István, Szt. Albert, a város, az ipar, a gazdaság, a 7 vezér és Árpád, az iskola, az egyetértés és a vendégek emlékére. Végül az egyház részéről 4 fát ültetett *Meisel* József segéd-lelkész XIII-ik Leo ő szentsége, az egyház, az egyházi és az iskolai jótévk emlékeztérére. A növendékek közben énekeltek és hazafias költeményeket szavaltak.

Az ünnepély végeztével *Décsei* esperes-plébános a növendékeket, valamint az összes vendégeket a legnagyobb szívéllyel megvendégelte.

A növendékeket az este hajló órákban a segéd-lelkész vezette be a városba, míg a vendégek viszsamaradva, úgy 10 óra feléig a legbarátságosabb érzelmek között élvezték a házi gazda elkötelező szíveségét.

Szóval az ünnepély igen szépen sikerült, miből az érdem java része *Décsei* esperes-plébánost illeti meg, ki minden telhetőt megtett, hogy vendégei „otthon” találják magokat. Azonban e tekintetből érdem illeti meg *Meisel* segéd-lelkészt is, ki vidám kedéllyel szórakoztatta, míg ott voltak, a kicsinyeket, s ezek mellett az egész társaságot.

Millenniumi fák fölavatása. A helybeli államilag segélyezett községi polgári fiú iskola kertjében, f. év április hava 25-én a délelőtti órákban folyt le, hazánk ezeréves fönnállásának emlékére ültetett fák ünnepélyes felavatása.

A kedvezőtlen szeles és esős idő daczára is az ünnepély a királyi tanfelügyelő, az erdő igazgató és több vendég, a tanári kar és az összes növendékek jelenlétében folyt le.

A tanulók ünnepi ruhában, nemzeti színű szalagokkal feldíszítve, katonás sorrendben, dobász mellett vonultak ki az egyes elültetett fákhöz, hol a „Szózat” éneklése után, *Czvajna* József igazgató mondott egy emelkedett hangú beszédet, melyben a növendékek előtt fölfejtette, hogy a magyar nemzet, országunk ezredéves fönnállásának emlékeztetést miért akarja ily módon is megünnepelni. Elmondotta azt is, hogy az ezredéves ünnepély rendezése alkalmával minden igaz honpolgár szívében meg kell szólalnia a büszkeség érzelmének akkor, midőn arról van szó, hogy Európában mi vagyunk az első nemzet, a mely ily nagy jelentőségű ünnepet szentelhet egy fényes történelmi esemény emlékének.

Az éljenzéssel fogadott beszéd után az egyes fák felavatása vette kezdetét. Tizenkét fa lett fölavatva, s így minden osztályból két növendék mondott egy-egy emlék mondatot, melyek közül följegyeztük a következőket:

I. *Osztályos növendékek*. 1. A mely fának árnyékában nyugszol, ne nyesegezd. 2. E fa ültetésével szent emlékezésünket fejezzük ki; erő és szent emlékezés legyenek férfiak ékességeink!

II. *Osztályos növendékek*. 1. Miért nem vagyunk hasonlók a fához, mely ha századokig áll is, minden tavasszal új zöldbe öltözik és friss virágokat hajt? 2. A ki egész életét nemzete dicső emlékei tenntartásának szenteli, azt a nemzet nem feledheti el.

III. *Osztályos növendékek*. 1. Miként a fa az ő gyökerével: úgy csatlódjék agyunk minden gondolata, szívünk minden érzése az édes anyaföldhöz! 2. E fa egyenessége juttassa eszünkbe: nincs semmi oly szép, mint az egyenesség; jobb az egészségnél, edesebb a szeretett vagyon birtokánál.

IV. *Osztályos növendékek*. 1. Mint a fának árnyéka, hol a nap forró sugarai elől oltalmat keresünk, csak estve nő nagygyá, így nőnek tapasztalásaink akkor, mikor reájok nincs többé szükségünk. 2. A fa, melynek hűvös árnyékát keressük idővel talán, a kandallóban égve, meleget terjeszt. Ki gyanítja fiatal korában, hogy az élet mily célokra fogja egykor felhasználni tehetségeit? Azért csak szorgalom, kitartás, hogy megállhassuk helyünket mindenhol.

V. *Osztályos növendékek*. 1. Midőn e fa ültetésével kegyeletes emlékezésünket fejezzük ki, vessük szíveinkbe azt is: úgy éljünk, hogy mindig emlékezzünk meg arról, mit ró ránk e szó: hazaszeretet! 2. A fa, a mikor kiültetik, — az ifju pedig pályája végeztével tétetik ki a szélvésznek. Ugy növekedjünk, hogy csendben és viharban egyaránt megállhassuk majdan helyünket!

VI. *Osztályos növendékek*. 1. A fák alsóbb ágai érintkeznek, de a sudarak mindig elkülönözve állnak. Mily szomorú, ha eszünkbe jut, hogy csak azért emelkednek, hogy magánosan legyünk. Ne a fák sudaraiként nőjünk fel, de maradjunk olyképp, mint

annak alsó ágai: a szeretet kössön minket össze egymással és közös törzsünkkel, édes hazánkkal. 2. Hajdan a véres harcok szüntelen küzdése közben, csak egy szent kötelességet ismertek ősünk hazájuk iránt: vértel is védeni annak jogait s függetlenségét. — Korunkban ezen szent kötelességgel még egy másik párosult: kitejteni a nemzet szunnyadó erejét, új életet adni a szorgalomnak, s a béke áldásai között virágzásra emelni a hazát, melyet ősünk vére alapított és ismét ősünk vére tartott meg számunkra.

Az ünnepélyes felavatás után a növendékek — „Éljen a hazá!” „Éljen a király!” — háromszoros lelkesült felkiáltással oszlottak szét.

Az egyes fáknaál a fennidézett jelmondatokat, osztályok szerint a következő tanulók mondták: I. oszt. Hánek Márton, Katona Izsák; II. oszt. Tamás Kálmán, Wohlberg Lipót; III. oszt. Kapitány Gyula, Lukács Károly; IV. oszt. Dimák Géza, Barkassy Sándor; V. oszt. Morosán György, Hegedűs Domokos; VI. oszt. Sebestyén József, Linkner Ede.

Millenniumi fák. A kis-budaki állami elemi iskola előjárósága folyó hó 22-én kellő ünnepélyességgel a délelőtti órákban hét darab fát ültetett el hazánk ezeréves fönnállása alkalmából. Az iskola növendékei nemzeti lobogó alatt, Kis Aladár tanító vezetésével vonultak ki az ünnepély színhelyére, hol is a Hymnusz elénekzése után, minden egyes fára a növendékek által mondott rövid beszéddel eszközöltetett a fák elültetése. A következő czimken ültettek el a fák: a haza, a nemzet, I-ső Ferencz József dicsőségesen uralkodó királyunk, Bárányffy Dezső miniszterelnök, Gróf Bethlen Pál főispán, Dr. Csernátó Gyula kir. tanfelügyelő és az iskolai gondnokság emlékére. A fák elültetése után Kis Aladár tanító mondott az ünnepélyes alkalomból lelkes beszédet a szép számban jelen volt közönség előtt.

Millenniumi bál. A helybeli ifjuság *Dicsőffy* Kálmán kir. mérnök elnöke alatt f. hó 25-én értekezletet tartott a május hó 17-én a „Besztercei Kör” disztermében tartandó millenniumi bál érdekében. A jelzett időben és helyen a bál megtartását lelkes egyetértéssel mondták ki az értekezlet s miután *Dicsőffy* mérnök hivatalból városunktól hosszabb időre távol lesz, az elnöki tisztet *Dr. Bodolla* Béla kir. törvényszéki bírora ruházták, kivel élén a rendezőbizottság minden lehetőt el fog követni, hogy a tervezett bál az alkalomhoz minden tekintetben méltó legyen. E bála előre is felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

Emlékoszlop Pusztaszerezen. Az egyetemi és akadémiai ifjuság még az 1894-ben Kolozsvárt tartott országos diákkongresszuson elhatározta, hogy a millennium érdekében Pusztaszerezen fogja kongresszusát tartani s hogy ugyanez alkalommal leteszi alapkövét egy az Árpád-hámon emelendő emlékoszlopnak. Ez emlékoszlop költségeinek fedezésére a magyar diákszövetség budapesti központi irodája és a kecskeméti jogakadémia diákszövetségi osztályának millenniumi bizottsága gyűjtőleveket bocsátottak ki, melyekből az egyes diákszövetségi osztályoknak amaz utasítással küldötték szét, hogy ez osztályok, a gimnáziumok, egyletek, testületek és lehetőleg egyesek között is minél szélesebb körben terjesszék azokat. Ily utasítást kapott amint értesülünk helybeli gimnáziumunk igazgatósága is. Felhívjuk azért mi is gimnáziumunk hazafias igazgatóját a kegyeletes emlék költségeinek fedezésére kibocsátott ívek mielőbbi szétosztására, hogy a magyar ifjuságot nemes intenczióban támogatni sziveskedjék. A kibocsátott gyűjtőleveket a begyűlt összeggel együtt f. év május havának végéig dr. Kovács Pál jogakadémiai igazgató urhoz Kecskemétre küldendők.

A király kincsei. A kiállítás történelmi csoportjába nem kevesebb mint egy millió forint értékű műkincset szállítottak a történelmi kiállítás számára. Ezeket az ereklyéket a király küldte meg a kiállításnak, mint az ő saját emléktárgyait, amelyeket készséggel bocsátott az ezredéves kiállítás rendelkezésére. A király kiállításának tárgyait a bécsi fegyvermuzeum nagyhirű őr, Vendelin-Böheim személyesen szállította Budapestre és a kiállítás történelmi csoportjához, ahol tőle maga a főcsoport igazgatója dr. Szalay Imre miniszteri tanácsos vette át. A királyi tárgyak gazdag változatossága közt is kiválik érdekességre és történelmi becse a Corvinák egész sorozata, a harci emlékek közül pedig Báthory István fegyverze és II. Lajos király páncélja, amelyek történelmi érdekükön kívül ritka díszükkel is legkiválóbb tárgyai lesznek a történelmi kiállításnak.

A lelkeszi javadalmazások. A vallás- és közoktatásügyi miniszter az izraeliták országos irodájához április 23-ikán 22.701. szám alatt a következő rendeletet intézte:

A törvényesen bevett vallásfelekezetek lelkeszi javadalmazásának 800 forintig terjedő kiegészítése kérdésével foglalkozni akarván, felhívom a tisztelt irodát, hogy a rendelkezésére álló hiteles adatok alapján, mindama rabbinátusról, amelyek javadalmazása az évi 800 forintot el nem éri, a hiányzó összeg pontos jelzése mellett nyolcz nap alatt hozzám táblás kimutatást terjesszen fel.

Az izraelita országos iroda a kellő intézkedéseket megtette, hogy a felhívásnak a kitűzött határidőben megfelelhessen.

Millenniumi fák ültetése Sófálván. Amint levezetők értesít Sófálván is ültettek a millennium alkalmából fákát. Az ünnepélyes elültetés f. hó 19-én folyt le az ev. ref. templom előtt, hova összegyűlt

a helybeli intelligencia és a községi lakosság tekintélyes számban, a helybeli Emke-daloskürrel élén.

A dalárda hazafias szellemű éneke után *Szőcs* Farkas nyitotta meg az ünnepélyt szívből jövő és igen meleg hangú beszéddel. Beszédéből kiemeljük a következőket:

Ezer éve már annak, hogy e földön a magyarság hazát alapított. Ezelőtt ezeréves történetét ugyanis át Árpád vitéz hadával a Kárpátok bérceit. Sok viszontagságnak, nélkülözésnek volt kitéve a számra nézve nem nagy, de bátorságban és hősiségben legyőzhetetlen had sereg. A magyarság kitartó küzdelme győzedelmeskedett, a haza meg lett alapítva és az utódok örökölt vitézségéből eredő áldozatok által számunkra is föntartatott.

Azóta több ízben lett kísérlet téve, hogy honatalanná tegyék a magyart, de amint a költő mondja: „megfogya bár, de törve nem, él nemzet e hazán.”

E fölemelő ténynek ünnepet szentelni gyülekeztünk össze ez alkalommal is.

E fölemelő tény emlékeztetére ültettük el körülöttünk e fákát is.

Nyujtsen e fáknaál bő táplálékot a nemzetünk vére által szentté avatott édes anyaföld!

Mi pedig, itt isten szabad ege alatt tegyünk erős és szent fogadást, hogy az ősünk vére által megszentelt hazaföldet, mint drága örökséget, ha kell, vérünk árán is, meg fogjuk védeni.

Ápoljuk e fákát, mint ezeréves állami létünk emlékeit s szeressük azt a földet, mely azoknak táplálékot nyújt, mert azon kívül a mi számunkra sincsen hely, hiszen minket is egyedül ez a föld az, mely „ápol s egykor eltakar.”

Az ünnepélyt *Keresztesi* Gyula helybeli ref. lelkes hazafas és emelkedett szellemű imája zárta be.

Az ünnepély lefolyása után az értelmiség *Graur* Lajos birtokos házánaál gyűlt össze, hol is vidám poharazás mellett töltötték el egy pár kellemes órát.

A kiállítás megnyitása. Az ezredéves országos kiállítás ünnepies megnyitásának programjáról már gyakran jelentek meg újsághírek a különböző lapokban, de ezek tervezgetéseken alapultak. A hivatalos program, amelyet a kereskedelmi miniszter, mint az országos bizottság elnöke, a miniszterelnökkel és a király főudvarmesteri hivatalával egyetértésben állapított meg a következő:

Az ünnepségre meghívottak a kiállítás területén a részükre kijelölt helyeken délelőtt fél 11-ig gyűlnek össze. (A kijelölt területre csak a II-ik főbejáraton át lehet jutni).

Háromnegyed tizenegy órakor ő császári és királyi fenségeik a főherceg urak és főhercegszónok, valamint az idegen uralkodóházak esetleg jelenlevő tagjai közvetlen kíséretükkel a kiállítás terén felállított sátornál — rossz idő esetén az ünnepségek csarnokában — megjelennének és ott ő felségeik megérkezékre várnak.

Ő felségeik tizenegy órakor érkeznek meg és az udvari sátorban — esetleg az ünnepségek csarnokában — felállított tribünre mennek. Az urak teljes díszben jelennek meg, a rendek nagykeresztjeinek szalagjaival, a véderőhöz tartozók a szolgálati jelvényekkel.

Azok az urak, akik diszmagyarral nem rendelkeznek és egyenruhát nem viselhetnek, frakkban, fehér nyakkendővel jelennek meg.

A hölgyek reggeli (látogató) öltözékben, kalappal jelennek meg.

Mikor mindannyian elhelyezkedtek, a kereskedelemügyi magyar királyi miniszter, mint a kiállítás országos bizottságának elnöke, megteszi jelentését ő felségének és a kiállítás megnyitására legmagasabb engedélyt kéri ki. Ő felsége erre a jelentésre válaszólni méltóztatik és a kiállítást megnyitottnak jelenti ki.

Ebben a pillanatban a Gellérthegyen ágyulóvések dördülnek el, a dalárdák az ünnepi himnusz éneklék, mire a kiállítás területén levő harangok megkondulnak.

Ő felsége ekkor a kereskedelemügyi miniszter vezetésével, kísérvé az uralkodóház tagjaitól, körutra indul a kiállítás területén.

Ő felségét az uralkodóház fenséges tagjainak kísérete, valamint a többi meghívottak követik.

A felsége asszony még ezen körmenet megkezdése előtt elhagyja a kiállítás területét.

A kiállítók már az ünnepi himnusz elénekzése alatt távoznak és elfoglalják helyeiket a kiállítás illető osztályaiban.

A körut megkezdődik. A királyi pávillonhoz érve ő felsége, az uralkodóház fenséges tagjai, valamint a meghívott vendégek belépnek a pávillonba, majd folytatják a körutat. A közös hadsereg és a honvédség kiállításának megtekintése után ő felsége és az uralkodóház fenséges tagjai a készen álló udvari kocsiakra szállnak és ezzel a megnyitási ünnep be van fejezve.

Megjegyzés: Rossz idő esetén ő felsége és az uralkodóház fenséges tagjai az ünnepségek csarnokában lefolyt megnyitási ünnepség után kocsiakra szállnak.

Kiállítási tárgyak. A helybeli kiállítási bizottság az ezredéves kiállításra a bejelentett tárgyakat a maga idején felküldötte. A szépen kiállított sok ipari és házi, meg gazdasági tárgyak reméljük, hogy ezredéves kiállításunkon méltó helyet fognak elfoglalni.

Tüzesetek. A közelebbi napokban Nagy- és Kis-Rebra községekben tűz volt, melynek több gazdasági épület esett áldozatul. A gyújtogatót *Bakis Mária* személyében a csendőrség letartóztatta.

Kis-Rebrán a gazdasági épületeken kívül 4 drb. szarvasmarha is oda égett.

Tolvajlások. *Geiger Márton* lekenczei lakost a napokban, midőn Kerlésről hazafelé ment, két csavargó megtámadta és 10 frt pénzétől megfosztotta. A csendőrség *Morár Gergely* személyében az egyik tettest elfogta, ki most a kir. ügyészség börtönében nyert elhelyezést.

Nagy-Ilván pedig egy szegény koldús *Griga* Nasztasia nevű nőtől szállást kért. Azonban a szállás bérét nevezett nő leányával egyetértőleg fölvetette a szegény emberen, az éjjeli órákban elvevén attól 1 frt 20 krnyi pénzét. A nőt a csendőrség befogta, ki tettére nézve beismerésben van.

A szultán kincsei. Egy félhivatalos konstantinápolyi távirat szerint a török kormány már átadta Vámbéry Árminnak a tophaneai tüzérségi arsenálból elkért régi fegyvereket az ezredéves kiállítás számára. A császári kincstárból kiválogatott tárgyakra vonatkozólag végleges intézkedés még nem történt, amint-hogy az sem egészen bizonyos még, hogy kik fogják ezeket a kincseket Budapestre kísérni. A legközelebbi napokban eldől mindkét dolog.

Mátyás király trónkárptja. Rendkívül értékes és ritka történelmi nevezetességű emléktárggyal gazdagodott az ezredéves országos kiállítás történelmi főcsoportja. Gróf Erdődy Ferencz ugyanis Galgócáról megküldte a kiállításnak Mátyás király trónkárptját. A munka tiszta arany-zöld bársonnyal díszített olasz brokát-szővetből készült, melynek közepén Mátyás király színekben pompázó czimere látható. Ez a műkincs annál nevezetesebb, mert ugyanilyen trónkárptból készült a híres fojniczai kazula is, melyet a király vett meg és azzal a rendeltetéssel ajándékozta a budai vártemplomnak, hogy azontúl az legyen a koronázási kazula. Ugyancsak gróf Erdődy Ferencz küldte meg a kiállításnak Bakacs Tamás biboros kelyhét s még egy másik kelyhet is, melynek történelmi becset az teszi kétségtelenné, hogy rajta a Corvin ezimer ékeskedik.

A millenniumi női díszruhák. Bécsváros előkelő női szabóműhelyeiben száz meg száz kéz dolgozik most azokon a díszruhákban, amelyeket a budapesti ünnepségek alkalmára a királyi család hölgytagjai számára rendeltek meg. Mindegyik öltözet valóságos specialitás a maga nemében, de a legtöbb régi magyar mintára készült és pedig úgy, amint a XVII. században divat volt. A selyem és bársony, arany és ezüst himzés színpompájától ékesek e ruhák mind, amelyet emel a drága csipkékkal díszített kötény, a gazdagon zsinórozott, himzett mente. A királyné magyar díszöltözéke, mint a többi ruhája is, fekete. Gyönyörű szép ruhát rendeltek Stefánia, Mária Terézia, Mária Jozefa, Blanka, Izabella és Augusta főhercegnők. Az udvari bála készült ruhák szintén mesébe illő fényvel vannak kiállítva. Stefánia főhercegnő azt az uszályát tűzi ruhájához, amelyet Bécsváros adott neki nászajándékkul.

Mosdó- és fodrász-helyiséggel egybekötött ruhatarak az ezredéves kiállításán. Az 1896-iki ezredéves kiállítás igazgatósága arról értesíti szerkesztőségünket, hogy szem előtt tartván a kiállítás látogatóinak kényelmét, gondoskodott a főbejárók közelében mosdó- és fodrász-helyiséggel egybekötött ruhatarak föllátásáról. E ruhatarak azoknak, kik időről-időre csak egy-egy napra rándulhatnak fel a kiállítás megtekintésére, már a szállodai költségek megtakarítása szempontjából is jó szolgálatot fognak tenni, a menyinyben megérkezésük után közvetlen a kiállítás területére siethetnek, hol is mérsékelt díjak mellett helyezhetik el a fölösleges ruhadarabokat és kézi podgyaszt. Ily ruhatarak lesznek: I. az Andrássy-úti I. számú főbejárótól jobbra mosdó-helyiséggel összekötve; II. a Király-utcai II. számú főbejárótól balra mosdó- és fodrász-helyiséggel összekötve; III. a kiállítás belterületén, a néprajzi kiállítás közelében.

Új sertéspiacz a Csepelszigeten. Kitérő helyről kapott értesülésünk szerint a földművelési minisztériumban elhatározott dolog, hogy az új kiviteli sertéspiaczot a Csepelszigeten létesítik. A minisztériumnak eme elhatározására döntő befolyással volt először az, hogy a kőbányai szállások — eltekintve teljesen inficiált voltuktól — már ki nem bővíthetők, amire pedig nagy szükség volna; másodszor az, hogy a rákoskereszturi dűlő, amely az új kiviteli piac létesítésére kombinációban volt, a czélnak megfelelő nem lehet. Miután tehát Kőbányát kibővíteni kifelé nem lehet, befelé pedig a főváros közegészségügyi viszonyainak veszélyeztetése nélkül nem szabad, a kormány csak a Csepelszigeten létesítendő kiviteli piacban állapodhatott meg. A Csepelszigeten, közvetlen a Duna partján, a piac vízzel elég bőven ellátható, az pedig a leghatásosabb védekezés minden betegség ellen. Mint értesülünk, a kormány ezt az új kiviteli sertéspiaczot a Csepelszigeten már az ősi hónapokban átadja a forgalomnak. Egyidejűleg el fogják rendelni, hogy a kiviteli szánt sertések bizonyos idő multán kizárólag csak a csepelszigeti szállásokról továbbíthatók.

Árpád ivadéka a bandériumban. A június 8-iki hódoló bandériumban impozáns módon lesz képviselve Biharvármegye. Küldöttei közt megjelenik gróf Crony-Chanel Endre siteri nagybirtokos, a kinek a családja 1790-ben a grenoblei törvényszék előtt folyt perben kimutatta, hogy az Árpád-házból származik. A megye bandériumát Szunyogh Péter alispán vezeti; csatákban elrongyolott zászlaját Lovassy Ferencz viszi hóféhér ménen, amelyet csatlósok kör-

nyeznek, a zászló mellett jobbról Tisza István, balról pedig ifjabb Tisza Kálmán lovagol.

Vendégszobák berendezése a pályaudvarokon. Az ezredéves kiállítás tanulmányozásának és megtekintésének a Magyar Államvasutak vidéken lakó kisebb javadalmazású hivatalnokai és altisztjei részére lehetővé tétele illetőleg megkönnyítése végett az igazgatóság a budapesti keleti és nyugati pályaudvarokon vendégszobákat rendeztetett be, amelyek a nyugati pályaudvaron 12 ágygyal már május 1-től, a keleti pályaudvaron június 1-től kezdve rendelkezésre fognak állni. A hivatalnoki vendégszobákban a díj napon kint és személyenként 40 krajcár, az altisztiekben pedig 20 krajcár lesz. A vendégszobák a kiállítás tartama alatt ugyanazon személy vagy személyek által csak egy ízben s akkor is a kiállítás megtekintése céljából és családtagokkal csak két napig, a vasuti szolgálat körébe tartozó tanulmányozás végett pedig a tanulmányozó közeg által legfeljebb négy napig vehetők igénybe. A napot mindenkori esti nyolc órától a következő este nyolc óráig számítván. A kívánt ágyak számát, az igénybevétel idejének és tartamának megjelölésével, a budapesti keleti pályaudvaron felállítandó vendégszoba-kezelősnél a közvetlen szolgálati főnök útján jó eleve be kell jelenteni.

Polgárok sorsfala. Amire idáig nagyobb ünnepségek alkalmával az egyetemi fiatalság vállalkozott, azt fogja végezni június 8-án a budapesti polgárság. Sorsfalat akar állni azokon az utcákon, amerre a koronát vivő diszmetet el fog haladni. Ez ügyben Gerlóczy Károly alpolgármester nagy értekezletet hívott össze a napokban a különböző egyesületek elnökeiből s azon az értekezleten elhatározták, hogy június 8-án sort rendeznek a koronának az új országházba való át- és visszavitele alkalmából. Gerlóczy alpolgármester felhívta az egyesületeket, hogy saját körükben minél több hívet szerezzenek az eszmének. A polgári sorban a tagok ünneplő ruhában s a birtokukban levő jelvényekkel és zászlókkal jelennek meg.

Az iskolák szünete. Az ezredéves kiállítás alkalmából az állami iskolákat június 15-én zárják be s a szünidő szeptember 15-ikéig tart. Ezt a fővárosi iskolákban is be akarják hozni már azért is, mert az intézetekben olcsó lakásokat rendeznek be. Az iskolák igazgatói azt szeretnék, ha a szünidő az idén is akkor kezdődne és akkor végződne, mint más esztendőkből.

Az ezerévi ünnepségek sorrendje Deesen május hó 17-én. 1. Reggel 5 órakor a különböző hitfelekezetek 1/2 órai harangoztatással fogják jelezni az ezeréves ünnepély kezdetét. 2. Délután 9 órakor az összes harangok egybehúzása fogja hirdetni a „Főtérén” tartandó istentisztelet kezdetét, hol az ez alkalomra felállított szószékéről elhangzott különböző hitfelekezetek papjai imája után: Dr. Molnár Antal országgyűlési képviselő úr fog alkalmi beszédet tartani. 3. Fél 12 órakor törvényhatósági *diszközgyűlés* a megyeháza nagytermében. 4. Délután 1 órakor közeled. Részvételi jegy: 2 frt 80 kr. Jegyek válthatók május hó 1-ig a megyei pénztár helyiségében. 5. Délután 4—6 óra közt: Népmulatság a két hid közti téren. 6. Fél 7 órakor: Diszeloadás a színházban. 7. Pont 9 órakor a „Táncszertély kezdete”.

Előfizetési felhívás. Néhány hónappal ez előtt egy körlevelet bocsátottam ki, melyben arról értesítettem a magyarországi protestáns lelkészeket, hogy itt Budapesten egy protestáns sajtóirodát nyitottam és kértem különösen az egyházi hatóságok támogatását. Ezt a sajtóirodát, miután a kerületek és egyházmegyék, a szükséges anyagi és erkölcsi támogatásban nem részesítették: két hónapi működés után kénytelen voltam feloszlanni. Ennek dacára elhatároztam, hogy könyomatot lapomat, 1896. január elsejétől, hetenként egyszer megjelenő politikai lapká fogom átalakítani már csak azért is, mert barátaimmal szemben köteleztem magam arra, hogy egy protestáns irányú lap érdekében minden lehetőt meg fogok tenni. Több hónapi súlyos betegségem azonban tervem keresztülvitelében megakadályozott és így csak most vagyok abban a helyzetben, hogy az alakítandó „Szabad-Sajtó”-ra az előfizetési felhívást kibocsáthatom.

Részletes programot azonban ez alkalommal nem akarok adni, hanem a helyett a magyar sajtóügyi viszonyokról szólva azt ígérkezem bebizonyítani, hogy a protestánsoknak, ha élni akarnak, mulhatatlanul szükségük van arra, hogy a sajtó terén a nekik megfelelő helyet elfoglalják. Így remélem, hogy vállalatom iránt lelkes társaim érdeklődését felkölthetem, mert egy protestáns irányú nép-lap megalakítására Budapesten kísérletet még senki sem tett. A vidéki szomorú tapasztalatok tehát engem nem riasztanak vissza, mert több évi hirapírói pályámon arról győződtem meg, hogy általánosan elterjedt lapot csak itt a fővárosban és itt csak ahoz értő emberek és megfelelő tüke segítségével lehet kiadni.

A tervezett „Szabad Sajtó” ilyen protestáns szellemű politikai lap akar lenni, mely ha kezdetben hetenként jelenik is meg, nincs kizárva, hogy pártolási esetén minél előbb rendes napi lappá fejlődjék. Éppen azért hetenként tizenhat oldalon olyan alakban fog megjelenni, mint a napi lapok és föléli mindazokat a politikai, társadalmi és közgazdasági eseményeket, melyeket a napilapok naponként tárgyalnak.

Az előfizetési ára nem lesz több három esetleg négy forintnál. Ha minden egyházközségből csak egyetlen egy előfizető fog jelentkezni, biztosra vehetjük, hogy a legtekintélyesebb nyomdák fognak vállalkozni lapunk kiadására. Tisztelettel kérem azért lelkész társaimat: legyenek szivesek előfizetőket gyűj-

teni s az előfizetők neveit hozzám beküldeni. Addig, míg a lap első száma meg nem jelenik s kiadása biztosítva nem lesz, előfizetési pénzt nem fogadok el, mert egy ilyen vállalat nagyobb tőkét igényel és én annak pénzügyi oldalával már csak ezért sem foglalkozhatom.

Bizva és remélve, hogy lelkes társaim támogatni fogják ezt a vállalatot, azzal az óhajattal zárom be soraimat: vajha a közönyösség jege felolvadna szíveinkről s a jó akaratú munkásságot ne utasítanák vissza a magyar protestáns egyházak! Budapest (Zugló), 1896. márczius hó. Teljes tisztelettel *Péntek Ferencz*, ev. ref. lelkész

A község és helynevek hiteles törzskönyve. A magyarországi község és egyéb helynevek egy- séges, hiteles törzskönyvének létesíthetése céljából a belügyminiszter, a kereskedelemügyi, valamint a vallás- és közoktatásügyi miniszterrel egyetértőleg véleményező szaktestületként állandó vegyes bizottságot szervezett. A bizottság elnökévé, melynek 14 tagja van, dr. Jekelfalussy József miniszteri tanácsost, az orsz. m. kir. statisztikai hivatal igazgatóját, m. tud. akadémia rendes tagját nevezte ki a miniszter. Erdélyi hazarészünkből a bizottság tagjai dr. Márki Sándor kolozsvári kir. tudomány egyetemi tanár, Merza Lajos mérnök, az Emke főpénztárosa és Radnóti Dezső az Emke főtitkára.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: **Balázs József.**

HIRDETÉSEK.

Sz. 2270—1896.

polg.

Hirdetmény.

A beszterczei kir. törvényszék közölné teszi, hogy Besztercze-Naszódvármegye községi közlekedési közúti VI. úti bizottsága mint kisajátító fél részére Sólalva község Tabla dűlő részében a 215 sz. tjkv. 288 hrsz. a.; a 136 sz. tjkv. 269/2 hrsz. a.; a 94 sz. tjkv. 270 hrsz. a.; a 163 sz. tjkv. 271/1 hrsz. a.; a 82 sz. tjkv. 271/2 hrsz. a.; a 124 sz. tjkv. 271/3 hrsz. a.; a 150 sz. tjkv. 271/4 hrsz. a.; a 34 sz. tjkv. 272/1 hrsz. a. a 79 sz. tjkv. 272/2 hrsz. alatti ingatlan, illetően ezen ingatlanokból a kisajátítási összeírásban megjelölt terület kártalanítási árának megállapítása, illetően a kártalanítási eljárás tárgyalására Sólalva községben a község házához **1896. évi Május hó 20-ik** napjának d. e. 9 órája, — valamint Bilak község határán Salzer határrészében a 7 sz. tjkvben 1033 hrsz. a. a 137 sz. tjkv. 1032/2 hrsz. a. — a 103 sz. tjkv. 1032/1 hrsz. a. a 104 sz. tjkv. 1031 hrsz. a. a 31 sz. tjkv. 1030 hrsz. a. a 56 sz. tjkv. 1029 hrsz. a. a 305 sz. tjkv. 1028 hrsz. a. a 52 sz. tjkv. 1038 hrsz. a. és a 17 sz. tjkv. 1022 hrsz. alatti ingatlan, illetően ezen ingatlanokból a kisajátítási összeírásban megjelölt terület kártalanítási árának megállapítása, illetően a kártalanítási eljárás tárgyalására Bilak községébe a község házához **1896. évi Május hó 21-ik** napjának d. e. 9 órája tüzetelt ki.

Erre összes érdekelt azzal idéztetnek meg, hogy az érdekelt elmaradása a kártalanítás fölött hozandó érdemleges határozatot gátolni nem fogja.

Az egyéni külön értesítésnek elmaradása ugy a tárgyalásról elmaradása miatt igazolásnak helye nincs.

A kir. törvényszéknek.

Beszterczén, 1896. Április 18. 1. üléséből.

Tischler,
elnök.

Sz. 2373—1896.

tkv.

Arverési hirdetmény.

A beszterczei kir. tszék mint tkvi hatóság részéről közölné tétetik, miszerint Scholtes Otto önkényes arverési ügyében az 1216—1896 tkv. sz. végzés következtében 1896. évi Április 1-én megtartott arverés megsemmisített és a jelzalogos hitelezők ellenében végrehajtási árverés joghatályával bírón Scholtes Ottónak a beszterczei kir. tszék területéhez tartozó Szász-Szent-György községben a 319 sz. telekjegyzőkönyvbeni A + 1 és 6 rsz. és 281/2 513, 514 hrsz. a. felvett ingatlanaira új árverés elrendeltetik, s annak megtartására határnapul **1896. június hó 26-ik** napjának d. e. 9 órája Szász-Szent-György községben a községi irodába kitűzetik.

Kikiáltási ár:

A 281/2 hrsz. 112 frt. 50 kr., az 513, 514 hrsz. 437 frt. —

Bánatpénzül a kikiáltási ár 10 %-a készpénzben vagy ovadékképesnek nyilvánított értékpapirokban az árverező biztos kezéhez előre lefizetendő.

A vételár 2 részletben fizetendő le a beszterczei kir. adóhivatalnál és pedig az első részlet 60 nap, a második 90 nap alatt, az árverés napjától számítva.

Az egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órákban ezen kir. tkvi hatóságnál és Szász-Szent-György község előjáróságánál megtekinthetők.

A kir. tszék mint tkvi hatóság.

Beszterczén, 1896. április 7-én.

Incze, kik egyesbiró.

Dr. Bartha József
egyetemi orvostudor,
kir. törvényszéki és fogházorvos,
lakik *Fautexa 10. sz. I. em.,*
magánorvosi gyakorlatát a mai
napon megkezdte.

1-2

Építkezési helyrészek

vásárolhatók az alsó-külváros Kaszánya-utcájában, a volt Mallytélé kertből, mely ma Paulas Erika építőmesternő tulajdonát képezi. — Ertekezhetni **Bresztowszky Károlynál.**

Árverési hirdetmény.

Az alulírott tömeggondnok a csödválasztmány határozata folytán ezennel közölné teszi, miszerint Wiegner Sámuel beszterczei vagyonsbuktott kereskedő czége csödtömegéhez tartozó, a csödleltárban 1—471 folyó számok alatt körüllírt árucikkek **1896. évi Május hó 5. napján** d. e. 9 órakor a fa-utcában levő üzlet helyiségében az árverés alkalmával kijelentendő csoportokban bírósági végrehajtó Merza János által elfognak adadni, a következő feltételek alatt:

1. Az árverés csoportonként történik, és az elárverezendő egyes csoportok azonossága a közadós a foglalási jegyzőkönyvek csödleltár segélyével; csoportok becsára pedig — mely kikiáltási árul is szolgál — a csödleltár szerint állapítatik. A csödleltárbeli tételek mennyisége és minőségeért a csödtömeg nem szavatol.

2. Az árverés tárgyat képező árucikkek a becsáron alul is elfognak adadni.

3. Vevő köteles az egész 5951 frt 33 krnyi becsárának 10%-át készpénzben bánatpénzül a bírósági végrehajtó kezéhez letenni.

4. Vevő köteles az egész vételárt a leüléskor a bírósági végrehajtó kezéhez kifizetni. A befolyó vételár, a szerint a mint az egyes csoportok elkülönítés tárgyat képezik, vagy nem képezik, a járásbíró, illetve csödbíró útján fog a beszterczei m. kir. adóhivatalhoz letétetni.

5. A tett ajánlat vevőt azonnal kötelezi a csödtömeget azonban csak az árverésnek a csödválasztmány által való jóváhagyása után. A megvett árucikkek a teljes vételár lefizetése után és az árverés jóváhagyása után válnak a vevő tulajdonává, mikor az átadásnak és átvételnek történi kell, átvétel után az árucikkeket vevő elvinni esetleg a helyiségbért fizetni köteles.

6. A mennyiben vevő az árverés feltételek bármelyikének eleget nem tette, a vevő veszélyére és költségére bánatpénzének elvesztése mellett az árucikkek újabb árverés alá fognak bocsáttatni. —

A netalán vételár többlet a vevőt nem illeti, azonban az első eladásból származó ár különbözetet megtéríteni köteles

Besztercze, 1896. Április hó 27-én.

Jákob János,
tömeggondnok.

T. cz.

Ezennel becses tudomására hozzuk a t. cz. közönségnek, hogy sörfőzdénkben termelt kitudó minőségű ugynevezett

„Müncheni Salvator” sör

f. évi május hó 1-étől 7 dcl. palaczkban a helybeli sörkimérőktől megrendelhető lesz.

Tisztelettel

Rohrlich S. és Brecher D.